

Pedagogisch Beleidsplan

December 2017

kinderdagverblijf
DE SPEELHOEVE

Geeft kinderen de ruimte

Opgesteld door:
M.J. Hamersma-Ploegstra
Versie 2017.3
20-12-2017

Inhoudsopgave	<u>pagina</u>
1. Woord vooraf	1
2. Doelstelling	1
3. Vestiging	2
4. Verantwoordelijkheid	2
5. Groepsopbouw	3
5.1 Open deuren beleid	
6. Stamgroepen en de ontwikkelingsfases van het kind	4
6.1 De stamgroepen	
6.2 Afwijken/verlaten van de stamgroep	
6.3 Afwijking van de stamgroep bij een nieuwe aanvraag of uitbreiding van de opvang	
6.4 (Spel)activiteiten buiten de stamgroepen	
7. Inzet pedagogisch medewerkers en andere volwassenen	5
7.1 Achterwacht en andere eventuele aanwezigen binnen het kinderdagverblijf	
7.2 Professioneel	
8. Ondersteuning van pedagogisch medewerkers door anderen	5
8.1 Stagiaires	
8.2 Invalkrachten	
8.3 Ouders en vrijwilligers	
8.4 Pedagogisch medewerker-kind-ratio	
8.4.1 3-uursregeling	
8.5 Incidenteel afnemen van extra dagdelen	
9. Pedagogische doelen	7
9.1 Het kind voelt zich emotioneel veilig	
9.2 Het kind ontwikkelt persoonlijke competenties	
9.3 Het kind ontwikkelt sociale competenties	
9.4 Het kind ontwikkelt morele competenties (normen en waarden)	
10. Regels	16
11. Gewenningsperiode	16
11.1 Moeilijkheden rondom afscheid nemen	
12. Brengen en halen	17
13. Ziekte	17
13.1 Allergieën	
13.2 Hoofdluis	
14. Observatiemethode	19
14.1 Mentorschap	
14.2 Observatie	
14.3 Signaleren	
14.4 Geschoold personeel	
15. Inrichting ruimtes	20
16. Communicatie	21
16.1 Communicatie naar ouders	
16.2 Teamvergadering	
16.3 Oudercommissie	

1. Woord vooraf

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft de werkwijze van de pedagogisch medewerkers van Kinderdagverblijf De Speelhoeve. Het is ontstaan in de praktijk, met als voornaamste doel, het kind een zo veilig mogelijke basis voor een goede algemene ontwikkeling te kunnen bieden. Verder is pedagogisch beleid van belang om:

- Ouders en pedagogisch medewerkers bekend te maken met de verschillende regels en normen in Kinderdagverblijf De Speelhoeve.
- Een vaste richtlijn te hebben voor het inwerken van nieuw personeel.
- Bij problemen en/of onbespreekbare misverstanden terug te kunnen grijpen op de vastgestelde en vastgelegde regels en normen.

In het pedagogisch beleidsplan wordt zoveel mogelijk in algemene zin gesproken over "de peuter", "het kind" of "de ouder c.q. verzorger", met andere woorden, het is vrijwel geheel onzijdig geschreven. Daar waar het voor de leesbaarheid niet met deze woorden geschreven is kan voor de woorden: hij, hem, mama, moeder of ouder(s) gelezen worden: zij, haar, papa, vader en/of een andere verzorger van het kind.

Door dit pedagogisch beleidsplan binnen Kinderdagverblijf De Speelhoeve na te leven, krijgt ieder kind datgene waar hij recht op heeft, namelijk recht op liefde en bescherming.

2. Doelstelling

Kinderdagverblijf De Speelhoeve stelt zich ten doel om kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 4 jaar, in een voor hen veilige en vertrouwde omgeving, onder deskundige leiding op te vangen, te verzorgen en te begeleiden, waarbij, door de leiding, aandacht wordt besteed aan het sociaal - emotionele aspect. Ook wordt de kinderen de gelegenheid geboden kennis te maken en te experimenteren met verschillende materialen, zoals klei, verf, lijm, zand, water e.d. Door zowel individuele als groepsgerichte aandacht krijgt het kind de kans zich zo volledig mogelijk te ontplooiën en wordt de algehele ontwikkeling optimaal gestimuleerd.

Volgens Kinderdagverblijf De Speelhoeve heeft kinderopvang ten eerste een gezinsaanvullende functie. Kinderopvang biedt de kinderen de mogelijkheid en ondersteuning om zich te ontwikkelen (zowel individueel als in groepsverband) door middel van spel- en speelmogelijkheden die niet altijd in een gezinssituatie aanwezig zijn. Door samen te spelen en om te gaan met andere kinderen kan kinderopvang een verrijking zijn van de opvoeding welke het kind binnen het gezin geniet.

Ten tweede heeft kinderopvang ook een emanciperende functie. Door kinderopvang aan te bieden stelt het de ouders in staat activiteiten binnen- en buitenshuis te verrichten, die moeilijk te combineren zijn met de zorg voor jonge kinderen (zoals werk en/of studie). Hiermee is kinderopvang een belangrijke voorwaarde voor emancipatiebeleid, waarin vrouwen en mannen gelijke rechten, kansen en vrijheden kunnen realiseren.

Daarnaast zorgt kinderopvang voor een continuïteit van uw arbeidsproces of biedt het de mogelijkheid om juist weer een begin te maken met het verrichten van arbeid. Kinderopvang is belangrijk voor de werkgelegenheid, enerzijds als voorwaarde voor ouders om deel te kunnen nemen aan betaalde arbeid, anderzijds biedt kinderopvang ook werk aan (met name) vrouwen.

3. Vestiging

Kinderdagverblijf De Speelhoeve is een particulier kinderdagverblijf, gelegen aan de rand van Sneek, aan de Ivigeleane (eeuwige laan) te Loënga. Het kinderdagverblijf ligt in de nabije omgeving van de woonwijken Pasveer en De Loten en de omliggende dorpen Ysbrechtum, Scharnegoutum en Tirns. De Speelhoeve is een kinderdagverblijf waarin uw kind in een rustige kindvriendelijke omgeving kan spelen en leren. Het verblijf biedt (op dit moment) ruimte voor twee groepen van 12 tot 16 kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 4 jaar. In beide ruimtes zijn alle voorzieningen aangebracht volgens de huidige normen die gelden voor een erkend kinderdagverblijf. Tevens zijn er buiten twee grote speelplaatsen waar, aangrenzend, een kleine kinderboerderij is aangelegd. Op deze manier maken de kinderen kennis met de dieren op de boerderij, zoals kippen, duiven, geiten, schapen, varkens, konijnen en diverse watervogels

4. Verantwoordelijkheid

Kinderdagverblijf De Speelhoeve is opgenomen in het Landelijk register Kinderopvang en voldoet aan de vastgestelde normen welke zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang 2005. De GGD controleert jaarlijks de naleving hiervan.

Kinderdagverblijf De Speelhoeve draagt zorg voor verzekering van het ongevalrisico van de kinderen, de werknemers en vrijwilligers gedurende het verblijf in het kinderdagverblijf of op de daarbij behorende terreinen.

De ouders dragen de verantwoordelijkheid voor hun kind(eren) tot over de drempel van het dagverblijf en tot het moment dat het kind is overgedragen aan de pedagogisch medewerker. Omgekeerd eindigt de verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker na het overdragen aan de ouder(s).

De verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker is en blijft een secundaire verantwoordelijkheid. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg en opvoeding van hun kind. Dit is een verantwoordelijkheid die zij blijven dragen, ook als zij hun kind voor bepaalde tijd voor verzorging en opvoeding naar het kinderdagverblijf brengen.

5. Groepsopbouw

De groepsopbouw in Kinderdagverblijf De Speelhoeve is als volgt samengesteld. De leeftijd van de kinderen in de groep loopt uiteen van 6 weken tot 4 jaar. Het betreft dan ook een gemengde (verticale) groepsindeling. Er mogen op een verticale groep van 0-4 jaar waar maximaal 14 kinderen worden opgevangen, maximaal 8 kinderen jonger zijn dan één jaar. De groepen worden in principe geleid door twee pedagogisch medewerkers eventueel aangevuld met een stagiaire. Bij ziekte van één van de pedagogisch medewerkers wordt een vaste invalkracht ingeschakeld.

De Speelhoeve heeft de beschikking over twee vaste stamgroepen: "De Rups" en "De Vlinder". Kinderen worden geplaatst in een vaste groep (stamgroep).

5.1 Open deuren beleid

Wij werken met een zogenaamd opendeuren beleid. Dit heeft de volgende voordelen:

- De kinderen krijgen de gelegenheid om ook buiten de eigen veilige stamgroep, eigen contacten en vriendschappen op te doen. Hierdoor wordt gestimuleerd hun zelfvertrouwen te vergroten.
- Ook kunnen wij met een groepje kinderen activiteiten doen die gericht zijn op hun leeftijd en ontwikkeling. Deze activiteiten kunnen plaats vinden buiten de eigen groepsruimte.
- Ontwikkelingsachterstanden of juist voorsprongen zullen eerder gesignaleerd worden.
- Bij ziekte of afwezigheid van de vaste Pedagogisch medewerker zijn er toch nog vertrouwde Pedagogisch medewerkers van de andere groep aanwezig op hun eigen of de buurgroep.
- Ook kennen de Pedagogisch medewerkers de kinderen allemaal en kunnen hierdoor de ouder(s)/ verzorger beter informeren over het verloop van de dag en eventuele bijzonderheden.
- De groepen kunnen nauw samen werken aan projecten en thema's.

Er wordt verder gestalte aan het open-deuren beleid gegeven op de volgende wijze:

- Bij 'het koffiemoment' wordt er soms bij elkaar koffie gedronken en gaan de kinderen die wakker zijn mee naar de andere groep.
- Er wordt elkaar om hulp gevraagd als een collega al alles heeft gedaan om een kindje het naar de zin te maken en dat niet lukt. Een andere visie of er 'vers' tegenover staan kan soms helpen.
- Er worden bij vieringen en thema's gezamenlijke activiteiten gedaan.
- Heeft een groep weinig kinderen en gaan ze bv. uit wandelen dan vragen ze kinderen van de andere groep mee.
- Bij mooi weer mogen de kinderen van andere groepen samen buiten spelen, één Pedagogisch medewerker van de stamgroep is dan buiten bij de kinderen en de andere Pedagogisch medewerker binnen bij de kinderen.
- De ruimte voor de kinderen wordt steeds groter, zij kunnen vrij spelen buiten hun eigen stamgroep om.

6. Stamgroepen en de ontwikkelingsfases van het kind

Ieder kind ontwikkelt zich en groeit in zijn eigen tempo. De ontwikkeling van het kind is bepalend voor de behoefte van het kind en zijn belevingswereld. De groepen op Kinderdagverblijf De Speelhoeve zijn zo samengesteld dat er binnen de groepen de volle aandacht is voor de specifieke behoefte die bij een bepaalde ontwikkelingsfase en leeftijd horen.

6.1 De stamgroepen

Op het kinderdagverblijf zijn er 2 verticale (stam)groepen: "De Rups" en "De Vlinder". De keuze voor het hanteren van verticale groepen is dat wij de mening toegedaan zijn dat jongere kinderen van oudere kinderen kunnen leren wat hun motoriek en cognitie (verstandelijke vermogens) ten goede komt. Aan de andere kant leren oudere kinderen ook zorgzaam te zijn in hun contact met jongere kinderen in een zelfde groep. Dit uit zich in het aangeven van speelgoed tot het helpen bij het fietsen op de buitenspeelplaats. Onze medewerkers stimuleren de kinderen om oog te hebben voor elkaar.

Wat de kind - pedagogisch medewerker ratio op de stamgroepen betreft, verwijzen wij naar hoofdstuk, "Inzet pedagogisch medewerkers".

6.2 Afwijken / verlaten van de stamgroep

In een aantal gevallen kan het zijn dat de stamgroep wordt verlaten en het kind naar een andere stamgroep of ruimte gaat. In deze gevallen wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

- De kinderen van de twee stamgroepen worden om 7.15 uur gezamenlijk opgevangen. Tussen 8:30 en 8:45 uur splitsen de groepen en gaan de kinderen naar hun eigen stamgroep. Deze werkwijze kan ook aan het einde van de dag (vanaf 17:30 uur) gehanteerd worden.
- Stamgroepen kunnen samengevoegd worden tijdens vakanties of op dagen / dagdelen met een lage bezetting. In principe zal dan altijd 1 Pedagogisch medewerker van de vaste stamgroep aanwezig zijn. Ouders zijn hiervan persoonlijk op de hoogte gesteld. Tevens is dit onderwerp opgenomen door middel van artikel 2.2 in de plaatsingsovereenkomst.
- als er door de klant extra opvang is aangevraagd en dit door de bezetting niet op de eigen groep te realiseren is

In al deze gevallen blijft de vereiste pedagogisch medewerker - kind ratio op basis van de leeftijd van de kinderen van toepassing. De pedagogisch medewerker – kind ratio wordt verderop uitgelegd.

6.3 Afwijking van de stamgroep bij een nieuwe aanvraag of uitbreiding van de opvang;

Indien er niet direct plaats is op de aangevraagde dagen of een gedeelte daarvan, dan wordt dat bij de aanmelding met de klant besproken en de mogelijkheid geboden om buiten de stamgroep met de opvang te starten. Deze afwijking van de stamgroep en de duur daarvan wordt in de Plaatsingsovereenkomst vastgelegd.

6.4 (Spel)activiteiten buiten de stamgroepen

In principe worden alle activiteiten binnen de stamgroepen gedaan. Wel is het mogelijk om gezamenlijk gebruik te maken van de grote zaal in de boerderij, wanneer het weer het niet toelaat om samen buiten te spelen. Ook wordt er in de zaal zo nu en dan kinderyoga gegeven door een pedagogisch medewerker.

Mochten er activiteiten buiten het kinderdagverblijf georganiseerd worden, dan wordt hiervoor vooraf toestemming gevraagd aan de ouders. Dit komt echter zeer incidenteel voor (bijvoorbeeld bij een trouwerij van één van de medewerkers).

7. Inzet pedagogisch medewerkers en andere volwassenen

De kinderen worden opgevangen door deskundige pedagogisch medewerkers die vanuit een pedagogische visie op persoonlijke wijze een relatie aangaan met de kinderen. Het is de taak van de pedagogisch medewerkers een klimaat te scheppen waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en de zorg en aandacht krijgt die hij nodig heeft. Ieder kind heeft behoefte aan warmte, liefde en een knuffel en die geven wij graag.

7.1 Achterwacht en andere eventueel aanwezigen binnen het kinderdagverblijf

Aangezien het kinderdagverblijf is gevestigd in de kop-hals-romp boerderij van de familie Ploegstra, fungeren zij ook als achterwacht. Daarnaast is de locatiemanager (indien niet ingepland op de groep) ook altijd beschikbaar als achterwacht.

Het kinderdagverblijf is op alle (open)dagen van ons kindercentrum bemand, waarbij normaalgesproken 2 pedagogisch medewerkers aanwezig. Indien dat niet het geval is, dan is er een tweede volwassene (stagiaire of iemand van de leiding) aanwezig. Zij kunnen bij nood situaties gevraagd worden te ondersteunen.

7.2 Professioneel

Kinderopvang beschouwen wij als een professionele activiteit. Dit vraagt om goed opgeleide medewerkers. De medewerkers moeten zich bewust zijn van de pedagogische uitgangspunten van Kinderdagverblijf De Speelhoeve en dragen deze uit naar de kinderen en ouders. Zij beschikken over de vaardigheden die nodig zijn om de kinderen zowel individueel als in groepsverband te verzorgen en te begeleiden.

Kinderdagverblijf De Speelhoeve verzorgt jaarlijks terugkerende cursussen voor kinder- EHBO. Alle vaste pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldig EHBO diploma.

8. Ondersteuning van pedagogisch medewerkers door anderen;

8.1 Stagiaires

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang, zijn er jaarlijks een aantal stagiaires op ons kinderdagverblijf. Zowel de kinderen als de stagiaire zelf hebben er belang bij vertrouwd met elkaar te raken. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires vinden plaats onder begeleiding van onze medewerkers. Gedurende de stage worden de stagiaires boventallig ingezet. Dit houdt in dat het team van vaste pedagogisch medewerkers wordt aangevuld met een stagiaire. Belangrijke voorwaarde die wij stellen bij het begeleiden van stagiaires, is dat de professionaliteit en de kwaliteit gewaarborgd blijven.

Deze voorwaarde en een aantal gedragsregels zijn opgenomen in een procedure en wordt besproken met alle stagiaires vóór aanvang van hun stageperiode. Aan het eind van de stage kan de stagiaire, bij gebleken geschiktheid, door ons in de gelegenheid gesteld worden om bij ons te komen werken. Alle stagiaires moeten voor plaatsing de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen. Ons kindercentrum is een officieel erkent Calbris-leerbedrijf.

8.2 Invalkrachten

Iedere groep binnen ons kinderdagverblijf heeft dagelijks zijn vaste pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid van een onze medewerkers door bijvoorbeeld ziekte of verlof is het nodig dat iemand anders haar werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet van onze medewerkers kunnen wij meestal intern vervanging regelen. Daarnaast hebben wij vaste invalkrachten die bekend zijn met onze werkwijze. Kinderdagverblijf De Speelhoeve kan op deze manier garanderen dat ook bij afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerkers, de kinderen in vertrouwde handen zijn. Net als onze vaste medewerkers beschikken ook onze invalkrachten over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de kwalificaties om te werken als pedagogisch medewerker.

8.3 Ouders en vrijwilligers

Ouders of vrijwilligers worden in principe niet ingezet bij de ondersteuning van de pedagogisch medewerkers, tenzij het speciale activiteiten betreft waar extra toezicht bij nodig is.

8.4 Pedagogisch medewerker-kind-ratio

De toewijzing van aantallen pedagogisch medewerkers aan de stamgroepen vindt plaats volgens de verhoudingen zoals die voortkomen uit de wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk gelijktijdige aanwezige kinderen in de groep bedraagt ten minste:

- één pedagogisch medewerker per drie aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- één pedagogisch medewerker per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- één pedagogisch medewerker per zes aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- één pedagogisch medewerker per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar.

8.4.1 3-uursregeling

Het kinderdagverblijf is geopend vanaf 7:15. We starten altijd gezamenlijk, waarbij er twee pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Vanaf 8:30 start er nog één of twee medewerkers (naar gelang benodigd is conform de beroepskracht-kindratio) en gaan de kinderen naar hun eigen stamgroep.

Er kan worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio gedurende maximaal drie uur per dag. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet.

Aangezien we gezamenlijk starten, wijken we alleen af van de beroepskracht-kindratio tijdens de lunchpauze, mits een pedagogisch medewerkers start met haar dienst vanaf de middag. In dat geval wordt helemaal niet afgeweken van de BKR.

Toch zou het kunnen dat er dusdanig veel kinderen gebracht worden van een bepaalde leeftijd tussen 7:15 uur. Ook dan valt de eventuele afwijking binnen de toegestane 3-uursregeling.

Van 7:15 uur tot 8:30 uur	(1:15)
Van 13:00 uur tot 14:00 uur	(1:00)
Van 17:30 uur tot 18:15 uur	<u>(0:45)</u>
	3:00 uur

Tijdens bovengenoemde tijden dat een pedagogisch medewerker mogelijk alleen in het gebouw is, worden de kinderen door hun ouder(s) gebracht of gehaald. Daardoor is een pedagogisch medewerker eveneens op dit moment zelden alleen met een kind.

Op reguliere basis wordt er tevens door externen toezicht gehouden door (onaangekondigd) langs te komen om de handelingen van de pedagogisch medewerkers te observeren (bijv. eigenaar van de boerderij).

8.5 Incidenteel afnemen van extra dagdelen

Het is mogelijk om incidenteel een extra dag (deel) af te nemen buiten de vaste contracturen. Dit kan binnen de eigen groep van het kind mits de betreffende maximale groepsgrootte dit toelaat. Onze voorkeur gaat uit naar extra opvang binnen de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind voor ons voorop staan. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere groep mogelijk in overleg met de ouders en na schriftelijke vastlegging.

9. Pedagogische doelen

Dit pedagogische beleidsplan is grotendeels geënt op de vier opvoedingsdoelen van J.M.A. Riksen Walraven. Deze doelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang.

1. Het kind voelt zich emotioneel veilig;
2. Het kind ontwikkelt persoonlijke competentie;
3. Het kind ontwikkelt sociale competentie;
4. Het kind maakt zich normen en waarden eigen.

Door ons te richten op deze doelen, leert het kind verantwoordelijkheid te nemen en rekening te houden met de ander.

9.1 Het kind voelt zich emotioneel veilig

Het gevoel van veiligheid wordt gezien als de belangrijkste basale pedagogische doelstelling. Om je pedagogische basisdoelen te behalen is het belangrijk dat we een veilig klimaat bieden voor de kinderen, het welbevinden kan anders niet tot stand komen. Een veilige hechting is belangrijk voor de emotionele ontwikkeling van het kind. De groepsleiding zorgt voor emotionele veiligheid op de groep door het creëren van een sfeer waarbinnen ieder kind tot zijn recht komt en waar vertrouwen de boventoon voert.

Lachen, plezier maken, gezelligheid creëren, maar je ook even mogen terugtrekken of uiting mogen geven van ongenoegen zijn begrippen die de basis vormen voor een goede sfeer. Het bieden van emotionele veiligheid is niet alleen belangrijk voor het welbevinden het is ook een voorwaarde om de andere pedagogische doelen te realiseren. Wij vinden een goede en gezonde hechtingsrelatie erg belangrijk. De wijze waarop deze tot stand komt heeft een voorspellende waarde voor de emotionele ontwikkeling van kinderen op latere leeftijd. Het niet veilig gehecht zijn kan leiden tot allerlei uitdagingen als leerproblemen lage eigenwaarde en het aangaan van relaties. Veiligheid is een basis net als primaire behoeften zoals eten drinkenwarmte en veiligheid. In de praktijk kunnen kinderen op ons rekenen. we zijn flexibel en geven de kinderen de ruimte om zelf te ervaren en zelf te doen. Er is respect voor de eigenheid van kinderen en dat merken ze d.m.v. een aai over hun bol een knuffel of een compliment. Voor de baby's is er extra aandacht die er voor zorgt dat de baby's ook gezien worden, ze worden getroost geknuffeld hierdoor voelt het zich geborgen en veilig. De pedagogisch medewerkers bieden structuur in de dag van kinderen. Elk kind heeft het recht om onvoorwaardelijk geaccepteerd te worden. Wij zijn van mening dat de pedagogisch medewerker het kind en zijn emoties en gevoelens serieus neemt en het kind steunt. Er moet een opvangplek zijn die warmte en geborgenheid aan het kind biedt, daarbij ondersteunt zij het kind bij het verwerken van gevoelens. De pedagogisch medewerker begeleidt het kind waar mogelijk bij emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde. Kinderen hebben net als volwassenen verschillende emoties. Deze dienen te worden gerespecteerd, omdat ze hier iets mee duidelijk willen maken.

Baby's missen een groot aantal mogelijkheden om gevoelens voor anderen kenbaar te maken, ze kunnen immers nog niet praten. Zij zullen hun emoties dan ook meestal laten blijken door te lachen en/of te gaan huilen. Een punt voor pedagogisch medewerkers is om te herkennen wat een baby ervaart, hoe voelt het zich, waarin is het geïnteresseerd. Belangrijk is om na te gaan wat de baby wil zeggen, wat heeft hij zij op dat moment nodig om te ontspannen. Heeft het bijv. honger en is het tijd voor de fles? Wil het getroost worden? Heeft het een vieze luier? Of wil het gewoon even aandacht en lekker geknuffeld worden.

De peuter heeft al meer mogelijkheden om zijn gevoelens kenbaar te maken. Ze kunnen de gevoelens laten blijken door handelingen, houdingen en mimiek (gelaatsuitdrukkingen) Ook deze manier om emoties te uiten moet serieus genomen worden, door dat wat je ziet onder woorden te brengen en vragen of je het goed hebt begrepen. Op deze manier voelen kinderen zich ontvangen in hun gevoel en leren de kinderen door het benoemen van gevoelens meer vat op hun eigen emoties te krijgen.

Veiligheid en geborgenheid zijn voor kinderen voorwaarden om zich te kunnen ontspannen en om zichzelf te kunnen zijn. Pas wanneer een kind zich veilig voelt, kan het zich gaan ontwikkelen. Het gaat bij dit punt met name om de emotionele veiligheid, maar een fysiek veilige omgeving is minstens zo belangrijk.

Het beleid rondom Veiligheid en Gezondheid is tevens beschreven in een apart beleidsplan.

Het algehele gevoel van veiligheid wordt bepaald door de pedagogisch medewerkers de ruimte en de andere kinderen. De pedagogisch medewerkers hebben oog voor de behoeften van de kinderen en spelen hierop in. Daarnaast zorgen zij voor een rustige, goed ingerichte ruimte en leiden zij het contact met andere kinderen in goede banen.

Een ander punt dat bijdraagt aan het gevoel van veiligheid is de dagelijks terugkerende regelmaat van een vaste dagindeling. De kinderen weten op deze manier wat ze kunnen verwachten en dat geeft een prettig gevoel. De dagindeling is zeker géén "dwingende structuur". Het geeft zowel de kinderen als pedagogisch medewerkers houvast, maar er wordt voorkomen dat kinderen op welke manier dan ook gedwongen worden om aan bepaalde activiteiten mee te doen. Wel geldt de regel dat, bij het verlaten van het verblijf voor bijvoorbeeld het buitenspelen, elk kind met de groep mee gaat. Ook hier bouwt het kind samen met de pedagogisch medewerker het vertrouwen op dat hij na het buitenspelen weer samen met de andere kinderen terug naar het verblijf gaat.

Om te voldoen aan de pedagogische dagindeling wordt er uitgegaan van de volgende structurele momenten:

- a) het emotionele moment van afscheid nemen
- b) het individuele moment van het beginnen met vrij spelen.
- c) het "rituele" moment van het naar de w.c. gaan en handen wassen.
- d) het collectieve moment van bij elkaar aan tafel gaan zitten om wat te eten of te drinken.
- e) het sociale moment van samen naar buiten gaan om te spelen of om met elkaar te plakken, te verven, enzovoorts.
- f) het afsluitende moment van het met elkaar opruimen van het speelgoed.
- g) het vanzelfsprekende moment van het ophalen van het kind.

OCHTEND		MIDDAG	
7.15 - 8.45 uur	Het brengen	12.30 - 13:00 uur	Brengen en halen kinderen
8.45 - 9.30 uur	Vrij spelen		Jonge kinderen naar bed
9.30 - 10.15 uur	Drinken en tussendoortje voorlezen/zingen	13.00 - 16.00 uur	Gerichte activiteiten en/of Vrij spelen
10.15 - 10.30 uur	Verschonon + plassen etc.		Kinderen uit bed halen
10.30 - 11.20 uur	Buiten spelen, wandelen, vrij spelen	16.30 - 16.45 uur	Fruit eten + drinken
11.20 - 11.30 uur	Opruimen, handen wassen	16:45 - 18:15 uur	Verschonon + plassen etc.
11.30 - 12.15 uur	Brood eten		Kinderen ophalen

9.2 Het kind ontwikkelt persoonlijke competenties

In de ontwikkeling van de kinderen vallen de navolgende deelgebieden te onderscheiden:

1. De motorische/lichamelijke ontwikkeling
2. Sociale ontwikkeling
3. Cognitieve ontwikkeling
4. Spraak en taal
5. Creatieve ontwikkeling

Hieronder zullen we elk van de ontwikkelingsgebieden uitwerken en aangeven hoe wij de kinderen hierin zullen stimuleren en begeleiden.

1. *Motorische en lichamelijke ontwikkeling.*

Deze ontwikkeling is de ontwikkeling van de motoriek, van de zintuigen en van het lichaamsbesef.

De coördinatie en het samen bewegen van romp, armen en benen heet de grove motoriek. Dit wordt gestimuleerd door materialen bijv. dans- en bewegingsspel.

Kleine kinderen hebben veel belangstelling voor herhaling, geeft een gevoel van herkenning en stimuleert hun zelfvertrouwen dingen te durven en doen..

In en om de Speelhoef zijn er genoeg uitdagende spelmogelijkheden. Het kind moet kunnen klimmen en klauteren, glijden en springen waardoor het de eigen mogelijkheden leert kennen. Het kind leert onder meer omgaan met:

- Hoogteverschillen en gevaar.

Materialen zoals tafels, banken en zijn zo ontworpen dat de zelfstandigheid van het kind gestimuleerd kan worden. De kinderen kunnen hier onder begeleiding opklimmen (stoelen en banken) en gaan zitten tegelijkertijd ervaren zij hoogteverschil.

- Ze leren dat je rustig moet zitten op de bank, want anders kun je eraf vallen.
- Het kind leert met vallen en opstaan.

De fijne motoriek omvat kleine bewegingen die de coördinatie tussen handen en ogen vereist. De baby gaat naar voorwerpen grijpen, pakken en iets in de mond stoppen. De fijne motoriek ontstaat onder meer in het fysieke contact met de leidster en wordt gestimuleerd door materialen als bijv. blokken, kleuren en puzzels. Bij het kleuren oefenen we bv regelmatig de pengreep bij de wat oudere kindjes, en oefeningen zoals prikken knippen en rijgen. Allemaal erg goed voor de ontwikkeling van de fijne motoriek

Bij baby's wordt dit gestimuleerd door liefst samen ontdekken van speelgoed, het doen van spelletjes en het spelen op de speelvloer. Bij het ontwikkelen van de motorische vaardigheden wordt gebruikt gemaakt van uitdagend speelmateriaal, spelcontact en van de voorbeeldfunctie van bewegingsgedrag van mensen, de pedagogisch medewerkers maar ook de andere kinderen om zich heen. Kinderen leren hun lichaam te bewegen, bv dans en beweegspelletjes. Het is echter wel nodig dat ze hiervoor de ruimte, mogelijkheid en de ruimte krijgen, zodat zij zich ook kunnen bewegen. Hiervoor beschikken wij over een buitenruimte, speelgang maar ook een grote speelzaal in de boerderij. Wanneer ze zich een bepaalde vaardigheid eigen hebben gemaakt, geeft dat zelfvertrouwen. Dit is dan vaak een stimulans om nieuwe vaardigheden te leren. Wij zullen kinderen aanmoedigen zelf hun motorisch problemen op te lossen. Eerst zullen we dan door verbaal hulp te bieden, als dit niet lukt, zullen we daadwerkelijk hulp bieden door bv. Een motorische vaardigheid voor te doen en zo nodig samen te doen.

Bij activiteiten geven we hulp aan de kinderen wanneer zij, na het eerst zelf geprobeerd te hebben, hun plannen niet kunnen uitvoeren of wanneer het spel dreigt te staken terwijl de verschillende mogelijkheden nog niet uitgeput zijn. Wij komen zelf met initiatieven om de kinderen nieuwe ideeën te geven en hun te stimuleren hiermee verder te gaan. Volgens ons moet er ook ruimte zijn voor eigen ideeën en initiatieven en individuele uitdagingen. Hieronder valt ook het kind dat aangeeft even te willen rusten of even lekker niets te willen doen.

Met kinderen praten over seksualiteit hoort ook bij de lichamelijke ontwikkeling. Kinderen hebben ieder op hun eigen manier belangstelling voor hun eigen lichaam en praten over de verschillen tussen jongens en meisjes. Het begint bij je lichaam leren kennen en de bewustwording hiervan en dat kan al heel jong in de ontwikkeling plaats vinden. Soms voelen dingen fijn en andere dingen niet. Ze worden zich bewust van zichzelf en de grens van een ander. Kinderen beginnen vragen te stellen over hun eigen lichaam en dat van de ander. De Pedagogisch medewerker zal hier normaal antwoord op geven, op een manier die past bij de leeftijd van het kind. Antwoorden en/of vragen worden teruggekoppeld naar de ouders. We willen op een Respectvolle en natuurlijke manier met het onderwerp om gaan. Wij hanteren de termen piemel of plasser voor geslachtsdelen.

2. De sociale ontwikkeling

Mensen zijn sociale wezens en al vanaf het allereerst begin zie je dat kinderen al interesse hebben in elkaar. Naarmate kinderen ouder worden wordt er steeds meer bewust contact met elkaar gezocht. Ze hebben plezier met elkaar en ze sluiten vriendschappen, ze maken ruzie en ze maken het weer goed. Dit is allemaal belangrijk omdat kinderen op deze manier zich de sociale regels al eigen gaan maken. Ze leren sociale vaardigheden zodat ze zelfvertrouwen en eigenwaarde ontwikkelen en respect voor zichzelf als de ander. Zo zijn ze later goed in staat om mee te groeien in de maatschappij die al zo veel van hen vraagt. Op pagina 10 gaan we dieper op de sociale ontwikkeling in. We vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die hun verantwoordelijkheid kennen en nemen.

3. Cognitieve ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling heeft te maken met de ontwikkeling van taal (begrijpen en spreken) en denken; begrip en inzicht verwerven door de informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren met nieuwe situaties.

Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden.

Ieder kind ontwikkelt in zijn eigen tempo zijn verstandelijk vermogen. Het is de manier waarop ze de wereld om zich heen leren kennen. Ze leggen verbanden, leren voorwerpen en eigenschappen herkennen en te onderscheiden.

Een baby leert zijn omgeving vooral kennen door waarneming. Door het zien, horen, proeven, ruiken en voelen is een kind in staat om zijn omgeving te leren begrijpen. De pedagogisch medewerkers zullen een baby dan ook stimuleren met zintuiggerichte activiteiten, er zullen spelmaterialen aangeboden worden die hun zintuigen prikkelen.

Met negen maanden ontwikkelt een baby bijvoorbeeld "object permanentie", het besef dat wat niet gezien kan worden toch nog aanwezig is. Dit besef kun je stimuleren door het spelen van "kiekeboe-spelletjes". De peuter zal door zelf op "ontdekkingsreis" de gaan zijn omgeving leren kennen. De pedagogisch medewerkers zullen de kinderen aanspreken op hun eigen niveau en hun eigen mogelijkheden. De pedagogisch medewerker straalt hierbij vertrouwen uit in de mogelijkheden van het kind, waardoor het zelfvertrouwen krijgt. Door dingen van een kind te "eisen", laat de pedagogisch medewerker merken dat ze vertrouwen heeft in wat het kind kan en in wat zijn mogelijkheden zijn. Als iets goed afloopt, dan geeft dat het kind plezier en een tevreden gevoel : "Dat kan ik". De pedagogisch medewerker zal hier op in spelen door het kind complimentjes te geven.

Op de Speelhoeve zijn genoeg materialen aanwezig om mee te kunnen gaan in ieder fase van de ontwikkeling van baby tot schoolkind. Kinderen moeten hun behoeften wat dat betreft zelf kunnen aangeven waarbij het geholpen kan worden die activiteit uit te voeren. De nieuwsgierigheid van het kind kan door aangeboden activiteiten geprikkeld worden, waardoor het gestimuleerd wordt nieuwe ontdekkingen te doen. Het eigen initiatief van de kinderen wordt bevorderd doordat de inrichting van ons Kinderdagverblijf aangepast is aan het kind. Er wordt met kindvriendelijk materiaal gewerkt , dat bij hun leeftijd past.

In de cognitieve ontwikkeling leert het kind ook o.a.:

- *het tijdsbegrip (tijdsaanduidingen),
- *volgorde (het opvolgen van bv activiteiten),
- *het doen van opgegeven opdrachten, het zien
- *het zien van goed en kwaad
- * het leren gehoorzamen.

Fantasie is een belangrijk middel om alle ervaringen te verwerken en het zich eigen te maken.

4. Taal en spraak

Taal is een belangrijk hulpmiddel om inzicht te krijgen in de wereld om je heen. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en begrip. De leidster speelt hierin een actieve rol door veel tegen het kind te praten. Zoveel mogelijk wordt er op elke taaluitdrukking van het kind gereageerd; van de eerste klanken die een baby maakt tot de vragen en antwoorden van de peuter. Er wordt door de leiding geen brabbeltaal gesproken of nagepraat, klanken van de baby's kunnen wel herhaald worden met uitleg of vraag erbij. Bv. OH..... wat zie je daar?? Ter stimulering van de taalontwikkeling organiseren wij verschillende activiteiten zoals bijv. voorlezen, zang, taalspelletjes met klanken en geluiden. Met het verwoorden van alle begrippen en ontdekkingen wordt er voor het kind structuur gebracht en wordt hun woordenschat vergroot.

De standaard spreektaal op de Speelhoeve is Nederlands. Mocht de pedagogisch medewerker ook de Friese Taal machtig zijn, dan wordt dit alleen gebruikt bij de gesprekken met de ouders.

Binnen ons kinderdagverblijf is een medewerker die gespecialiseerd is in het geven van opleidingen in gebarentaal ("Zeg het met je handjes"). Ook het team is hiervoor opgeleid en de gebarentaal wordt ook actief toegepast binnen het kinderdagverblijf en zorgt voor een variatie van kennis! Deze veelzijdigheid aan kennis zetten wij dan ook elke dag in, om de kinderen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden.

5. Creatieve ontwikkeling.

Op de Speelhoeve vinden wij het belangrijk dat de fantasie van het kind tot zijn recht komt en creativiteit in brede zin wordt aangemoedigd. Dus ook de creativiteit in het denken. Creativiteit vergroot het probleemoplossend vermogen van het kind. Stimuleer het kind in de ontwikkeling en de groei van hun creativiteit dan zijn ze later beter opgewassen tegen de ingewikkelde en complexe maatschappij. Doet zich een probleem voor dan hebben ze de mogelijkheden geleerd om op creatieve wijze tot een oplossing te komen.

Creativiteit wordt gestimuleerd door creatieve materialen en creatief spel. Het is belangrijk dat kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk ruimte krijgen voor eigen inbreng. Ook verveling is zelfs één van de mooiste ontwikkelingen voor een creatief spel. Door verveling moeten kinderen zelf na gaan denken over hun creatieve mogelijkheden en vaak komen ze met verassend leuke oplossingen.

Voor kleine kinderen is het omgaan met materialen al een heel onderzoek op zich. Het leert er de (on)mogelijkheden en eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is. Denk hierbij bijv. aan kleuren maar niet binnen de lijntjes of zelfs naast het papier. Resultaat is de kleur die een potlood afgeeft als je erop drukt.

Wij geven invulling in ons beleid door de kinderen te stimuleren creatief bezig te zijn met o.a. Teken, puzzelen, knippen, plakken, kleien, (vinger)verven. Hierdoor leren ze spelenderwijs vormen, kleuren en maten te onderscheiden. Binnen dit creatief bezig zijn, gaat het vooral om het proces van beleving en voelen en niet zo zeer om het product of daar gericht mee bezig te zijn. Aansluitend op de belevingswereld van het kind wordt de ontwikkeling van lichaam en geest gestimuleerd.

Muziek, beweging, voorlezen, creatief- en vrij spel spelen een belangrijke rol binnen onze opvang. Het buiten spelen is eveneens een regelmatig terugkerend ritueel. Tenzij de

weersomstandigheden dit echt niet toelaten. In dat geval kunnen we gebruik maken van de grote zaal in de boerderij. Buitenspelen is gezond en goed omdat het de sociaal-emotionele, motorische en zintuiglijke en creatieve ontwikkeling bevordert. Het stimuleert de sociale ontwikkeling, want het is een uitgelezen manier om met elkaar (ook de andere groepen) te leren omgaan en zelf andere creatieve spelactiviteiten te verzinnen.

9.3 Het kind ontwikkelt sociale competenties

We vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die hun verantwoordelijkheid kennen en nemen. Daarom worden de kinderen in staat gesteld om zelf iets te onderzoeken en zelf antwoorden te vinden in verschillende situaties. Spel en spelen is daarbij zeer belangrijk. Spel bevordert het voorstellingsvermogen, het inzicht, de communicatie, evenals het vermogen om samen te werken en problemen op te lossen. Daarnaast willen we kinderen aanmoedigen en ondersteunen in het ontwikkelen van een eigen visie en in hun compassie en sympathie voor anderen (leren rekening houden met elkaar). Tijdens de gezamenlijke bezigheden en activiteiten (bijvoorbeeld gesprek aan tafel, afspraken maken over regels in de BSO) worden de belangen van individuele kinderen meegenomen, zodat de kinderen leren nadenken over de belangen van anderen. Op deze manier wordt kinderen geleerd rekening te houden met de ander.

Kinderen leren zo in openheid en respect te kijken naar verschillende manieren waarop mensen situaties kunnen beleven. Pm-ers ondersteunen de kinderen in het reflecteren op hun eigen gedrag en het denken over de zaken die voor hen van belang zijn. De vaardigheden van de groepsleiding om kinderen te begrijpen en interacties met ze aan te gaan zijn hierbij van wezenlijk belang. Daar hoort ook bij dat we de kinderen al jong leren elkaar te helpen, de één kan bijvoorbeeld al wel een jas open krijgen, de ander nog niet. Het geeft kinderen zowel een goed gevoel geholpen te worden, als om een ander te mogen helpen. Al op jonge leeftijd leren we de kinderen om mee te helpen de groep op te ruimen, bij de jongste kinderen gaat dit, vanzelfsprekend, nog spelenderwijs. Bij de oudere kinderen doen we een beroep op hun gevoel voor verantwoordelijkheid, als we samen opruimen kunnen we daarna samen een boekje lezen. Kinderen spiegelen gedrag en daarom wordt van de pedagogisch medewerker verwacht dat zij de kinderen respectvol bejegend. Ook de wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving is bij het vormingsproces belangrijk. Door de omgang met anderen leert het kind zijn emoties te hanteren, zijn gevoelens kennen en ze te uiten en te hanteren in relatie tot zichzelf en anderen. Hij leert gedrag en de bijbehorende gevoelens zoals troosten, delen, helpen en rekening houden met. Het begeleiden en volgen van het kind in zijn emotionele groei creëert ruimte voor deze groei. Het helpt hem aanleren van deze sociale vaardigheden. Emoties worden verwerkt in het spel, alleen of met andere kinderen samen. Door contact leren kinderen hoe ze met andere mensen om moeten gaan.

Een Belangrijk aspect van deze ontwikkeling is de ervaring om met anderen te zijn. Het is belangrijk dat ze dan ook de ruimte krijgen om te experimenteren met contact om zo sociale vaardigheden te ontwikkelen.

Voor baby's is de leefwereld nog beperkt en is hij nog geheel afhankelijk van de ouders en naaste familie die hem verzorgen. Als een baby op het kinderdagverblijf komt wordt zijn leefwereld dan enigszins verruimd naar de groep en de pm-ers die de verzorging gedeeltelijk overnemen. Fundamenteel voor het verloop van de sociale ontwikkeling is de kans die het kind krijgt om te wennen aan iemand die het nog niet kent en aan de nieuwe omgeving. Daarom gaan we er vanuit dat de kinderen een wenperiode nodig hebben als nieuw op het kinderdagverblijf komen. Ze krijgen zoveel prikkels die allemaal verwerkt moeten worden en dit kun je het best langzaam opbouwen. Hoewel dit natuurlijk per kind wel verschilt. Bij een baby kun je echter al een stuk sociale betrokkenheid bij zijn omgeving waarnemen, door dat het reageert op het knuffelen, doordat hij glimlacht bij het zien van de pm-er of als hij schrikt bij het zien van anderen. Pas door het kruipen en lopen wordt de leefwereld van het kind groter.

Ze zullen nu niet vnl. alleen contact hebben met de pm-ers maar ook met anderen kinderen binnen het kinderdagverblijf. Tijdens de welbekende "eenkennigheidfase" (gemiddeld rond 9 maanden tot ruim een jaar) gaat een kind duidelijk onderscheid maken tussen personen en zijn voorkeur hierin aangeven.

Peuters zijn in hun ontwikkelingsfase in eerste instantie nog gericht op zichzelf. Ze spelen daarom ook nog niet echt "met" anderen kinderen, maar "naast" andere kinderen. Peuters worden daarom op het kinderdagverblijf in hoofdzaak nog aangesproken als individu. Pas als het kind zichzelf goed heeft leren kennen, is het in staat zich te kunnen verplaatsen in gevoelens van anderen. Dan zie je tevens een verschuiving, want in plaats van "naast" andere kinderen te spelen gaan ze nu "met" andere kinderen spelen. De peuter leert in door het spel geleidelijk om te gaan met leeftijdgenootjes. Hierdoor leert het kind inzicht te krijgen in zijn eigen gevoelens en leer andere reactiemogelijkheden. Hij leert de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten.

Dagelijks wordt de kinderen geleerd in allerlei voorkomende situaties dat ze moeten wachten. Ze moeten wachten met het van tafel gaan totdat ze hun broodje op hebben. Als de wc bezet is zullen ze moeten wachten tot dat deze vrij is. Zo zijn er vele voorbeelden uit de praktijk te noemen, dit is dan ook iets waar ze hun hele leven mee te maken zullen hebben.

Delen is iets waar ze ook dagelijks mee te maken krijgen, het speelgoed is van de hele groep en samen spelen is dan ook samen delen. We streven er naar dat kinderen geen speelgoed mee nemen van huis, dit raakt namelijk snel zoek tussen het speelgoed van de Speelhoeve.

Bij ons worden de contacten gestimuleerd met de andere kinderen om zo hun leefwereld geleidelijk uit te breiden. Als het kind er aan toe is om samen te spelen dan zullen we activiteiten aanbieden die je met zijn tweeën moet uitvoeren, eventueel onder begeleiding van de pm-er. Zo leren kinderen met elkaar omgaan, rekening met elkaar houden en ze leren te geven en te nemen. De wat oudere kinderen van het kinderdagverblijf die er aan toe zijn mogen in overleg en onder toezicht met een activiteit op de gang spelen bv een grote vloerpuzzel of spelen met keukenspulletjes bij het keukentje. De leidster kan goed inschatten aan welk kind dit besteed is. Het voordeel is dat kinderen hier erg zelfstandig van worden en de kleinere kinderen die niet met dit spelmateriaal om kunnen gaan, verstoren hun spel niet. De spelsituaties worden dan uitgebreid wat nieuwe perspectieven biedt.

De kinderen worden zowel individueel als in groepsverband aangesproken door samen te eten, te drinken, in de kring zitten, op te ruimen en door middel van en bij andere activiteiten. Door het kind positief te benaderen bevordert de leidster het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De leidster waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bv. activiteiten, tempo, spontaniteit en gedrag. Daarnaast stimuleert de leidster het identiteitsbesef ook door bv. Eigen keuzes te laten maken, het regelmatig opnoemen van eigen namen/achternamen of door het geven van een eigen plekje en/of spullen.

Het zelfbeeld zijn alle ideeën die het kind over zichzelf heeft. Hoe positiever het zelfbeeld, hoe meer vertrouwen het kind zal hebben. Het zelfbeeld wordt gevormd door de manier waarop ouders en andere personen met het kind omgaan. Door succeservaringen, positieve reacties van de pm-ers en het merken dat het zelf invloed heeft op de relatie met andere mensen ontwikkeld een kind zelfvertrouwen. Een manier om het kind zelfvertrouwen te laten krijgen is het te laten ervaren wat het zelf of met de steun van een pm-er kan. Een kind zal sneller aan iets nieuws beginnen wanneer het uit ervaring weet dat de pm-er het nooit iets zal laten doen dat nare gevolgen heeft. Het zelfvertrouwen en eigenwaarde wordt verder gestimuleerd door het kind te accepteren als uniek medemens met eigen mogelijkheden en onmogelijkheden.

De pm-ers simuleren de mogelijkheden door ruimte te even om kind te zijn, door te accepteren dat kinderen zich kinderlijk gedragen, door fouten te accepteren en door ruimte te geven om te experimenteren. Verder geven we ze zoveel verantwoordelijkheid als ze aankunnen, niet te veel niet te weinig.

Een van de basiselementen waaruit gewerkt wordt is aanvaarding van en respect hebben voor de eigenheid van ieder kind. We benaderen kinderen en respecteren hen als kleine mensen met hun verschillende emoties en hun verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden. De pm-ers de kinderen en collega's respecteren zoals ze zijn en dit uit dragen naar de kinderen, proberen we de kinderen zelfrespect en respect voor andere kinderen bij te brengen. Door ook zo met middelen en materialen om te gaan, daar zorg voor dragen, leren we ze ook respect te hebben voor eigen spullen en die van iemand anders

9.4 Het kind ontwikkelt morele competenties (normen en waarden)

Wij zijn van mening dat in al ons handelen steeds iets terug te vinden is van onze eigen inzichten en ideeën, onze waarden en normen. Bij het opvoeden van kinderen speelt het overbrengen van waarden en normen voortdurend een rol. Vanuit onze organisatie dragen we bewust uit:

- Waardering voor het leven; ons streven is om de kinderen al vroeg respect voor de natuur en voor alles wat leeft bij te brengen;
- Ieders individuele vrijheid en integriteit respecteren/bewaken;
- Gelijkwaardigheid tussen mensen; we hechten er belang aan om kinderen te leren dat mensen verschillend zijn, maar dat ze zeker gelijkwaardig zijn. Naast de verschillen in cultuur zijn er meerdere verschillen te benoemen: verschil in achtergrond, in ontwikkeling en in temperament. Ook zal de thuissituatie niet altijd overeenkomen met het opvoedingsklimaat op de kinderopvang. We staan op een positieve manier stil bij al die mogelijke verschillen.
- Respectvol omgaan met elkaar; zowel met volwassenen als met kinderen. Volwassenen hebben hierin een voorbeeldfunctie. In principe zal de pm-er gewenst, respectvol, gedrag proberen te bevorderen. Het uiten van verbaal of fysiek geweld vinden wij onacceptabel. Als een kind ongewenst gedrag vertoont, corrigeren we het gedrag, maar maken we tevens duidelijk dat we niet het kind, maar slechts het gedrag onacceptabel vinden.
- Gelijke kansen voor jongens en meisjes.

Kinderen leren op jonge leeftijd vooral door het in zich op nemen van wat er in de directe omgeving gebeurt. De pm-ers zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie, daarnaast letten ze op omgangsvormen. Een belangrijk uitgangspunt voor de pm-ers is; het kind en je collega's zo te behandelen als jezelf ook behandeld wenst te worden.

Normen en waarden die wij als kinderdagverblijf belangrijk vinden zijn o.a.: niet vloeken, geen scheldwoorden, het netjes vragen als je iets wil hebben (bv mag ik met de poppen spelen en niet `ik wil`), opruimen na het spelen, tafelmanieren, niet slaan of schoppen en eventueel handje geven en/of sorry zeggen om het weer goed te maken als er iets vervelends is gebeurd. Het voorval wordt door de pm-er besproken en begeleid samen met de kindjes. Als alles is opgelost en duidelijk is voor alle partijen spelen we weer lekker samen verder. Dit alles natuurlijk naast respect voor jezelf en je omgeving.

Toelichting pedagogische middelen

Om de pedagogische doelen te kunnen bereiken kunnen wij gebruik maken van een aantal middelen waarbij de pedagogisch medewerker een cruciale rol speelt.

Pedagogische middelen zijn onder andere:

- De interactie tussen pedagogisch medewerker en kind
- De binnen- en buitenruimte
- De groep
- Het aanbod van verschillende vormen van activiteiten
- Spelen en spelmateriaal
- Het "Open deurenbeleid"

1. Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

Gedurende de hele dag is er sprake van interactie tussen pedagogisch medewerker en kind. Dit kan zijn tijdens de activiteiten, tijdens het eten maar ook tijdens het verschonen of naar bed brengen van een baby. Deze interactie kan bestaan uit het geven emotionele ondersteuning, leiding geven en structuur bieden, uitleg geven, het stimuleren van de ontwikkeling, interacties binnen de groep begeleiden, het respecteren van de vrijheid en zelfstandigheid (autonomie) van het kind. De werkzaamheden van de pedagogisch medewerker kunnen worden ondersteund door andere volwassenen, bijvoorbeeld door de intern begeleider bij observaties, maar ook door inzet van vrijwilligers, stagiaires en ouders. Ook kunnen de werkzaamheden rondom specifieke activiteiten worden ondersteund door gastdocenten, bijvoorbeeld bij peutergym en een medewerker van de bibliotheek bij een voorleesactiviteit.

2. De binnen- en buitenruimte

Door het inrichten van de binnen- en buitenruimtes scheppen de pedagogisch medewerkers de voorwaarden voor veiligheid, welzijn en leren van de kinderen. De ruimtes moeten goed voelen, zowel voor de ouder als het kind. De kinderen brengen immers een groot deel van de dag in deze ruimtes door en zij vormen de basis voor goede leer- en speelruimte.

3. De groep

Algemeen gesteld kan worden dat de Speelhoeve het werken met de groep als basis een belangrijk pedagogisch middel is. De groep draagt bij aan de ontwikkeling van meerdere competenties. Zo is de groep een plek bij uitstek om de sociale vaardigheden te oefenen; het kind leert in de groep spelenderwijs samen delen, samen spelen, elkaar helpen of geholpen worden.

4. Het aanbod van verschillende vormen van activiteiten

Naast de georganiseerde activiteiten die worden aangeboden, krijgen de kinderen ook de ruimte om vrij te spelen. Op verschillende momenten worden ontwikkelingsgerichte activiteiten aangeboden. In het kinderdagverblijf zijn dit activiteiten in het kader van de vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). Deze activiteiten zijn gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. De kinderen worden niet verplicht aan deze activiteiten mee te doen maar de pedagogisch medewerker zullen de kinderen wel stimuleren.

5. Spelen en spelmateriaal

Spelen neemt een belangrijke plaats in binnen de verschillende vormen van opvang. Het is een manier om de wereld te ontdekken en stimuleert de nieuwsgierigheid van de kinderen. Kleine kinderen zoeken gezelligheid en willen doen wat volwassenen ook doen. Als de pedagogisch medewerker bijvoorbeeld met plezier gaat verven, zal een groepje nieuwsgierige peuters dat ook willen. Dit geldt voor alle activiteiten. Onze regel is wel dat wij de kinderen altijd zullen stimuleren om mee te doen aan bepaalde activiteiten, maar dat wij hen niet zullen dwingen. Onze pedagogisch medewerkers kijken bewust naar het speelgedrag van de kinderen op de groep en de activiteiten die aangeboden worden. Vecht- en oorlogsspeelgoed is niet aanwezig op het kinderdagverblijf. Het speelgoed wat wij de kinderen aanbieden is veilig en uitdagend zodat het kind nieuwsgierig en actief blijft. Het kind moet niet overvoerd worden; dit kan leiden tot overprikkelend gedrag. Het speelgoed wordt regelmatig vernieuwd of vervangen. In de groepen is divers speelgoed aanwezig, geschikt voor de verschillende leeftijden van de kinderen op die groep.

De kinderen hebben de beschikking over een breed assortiment knutselmateriaal. We bieden de kinderen divers materiaal aan zodat zij deze materialen zelf kunnen ervaren en hun voorkeur kunnen ontwikkelen.

10. Regels

Om veiligheid en geborgenheid verder te kunnen concretiseren, hebben we bij de Speelhoeve een aantal regels afgesproken.

Regels tijdens het vrije spelen

- Geen ander wegduwen of pijn doen en niets van elkaar afpakken. Agressief spel wordt niet getolereerd.
- Niet met speelgoed gooien en geen speelgoed moedwillig stuk maken.
- Na het spelen met een bepaald soort speelgoed wordt getracht de kinderen te leren eerst het ene op te ruimen alvorens met het andere te gaan spelen.
- Er mag niet met speelgoedmeubilair geslept worden, bijvoorbeeld het keukentje, poppenstoel en bedje moeten in de poppenhoek blijven.
- Niet botsen met groot speelgoed (bijvoorbeeld: poppenwagens) en niet over speelgoed heen rijden of tegen een ander kind aanrijden.
- Bij het spelen met zand, zand in de zandbak houden, niet gooien met zand en eenmaal handen gewassen dan niet meer met zand spelen.
- Zonder toestemming van de pedagogisch medewerkers mag er niet met water worden gespeeld.
- Er mag niet op tafels en kasten worden geklommen.
- Getracht wordt samen met de kinderen op te ruimen en alles op een vaste plek terug te leggen.

Regels bij het eten

- Aan tafel blijven zitten.
- Niet spelen met eten en drinken.
- Eten met een vork.
- Als de beker leeg is gedronken, dan zet je deze netjes voor je op tafel.
- Geen speelgoed tijdens het eten en drinken op tafel.
- De pedagogisch medewerker zegt wanneer de kinderen van tafel mogen.
- Niet wippen met de stoelen
- Niet aan elkaar of aan elkanders eten zitten.

Regels bij het buitenspelen

- Niet op het deksel van de zandbak lopen.
- Niet met de fietsjes en de tractors op de heuvel in de ontdekkingstuin.
- Niet naar binnen als er buiten wordt gespeeld (alleen voor toiletbezoek c.q. vieze luier).
- Niet met zand/modder gooien.
- De ontdekkingstuin is bedoeld voor de kinderen vanaf 2 jaar.
- Het afgescheiden gedeelte rondom de boom is bedoeld voor de kinderen van 0 tot 1,5 jaar.

Regels bij activiteiten

- Tijdens de activiteit aan tafel blijven met het materiaal.
- Alleen op het eigen papier of desbetreffende voorwerp verven, plakken of kleuren.
- Materialen (kwasten etc.) schoonmaken onder de kraan.
- Niet met klei gooien of er mee gaan lopen.
- Handen wassen na de activiteit.

11. Gewenningsperiode

Het kinderdagverblijf is vaak de eerste plaats en de eerste keer dat een kind in aanraking komt met een voor hem vreemde omgeving, een vreemde pedagogisch medewerker en andere kinderen. Voor ouders is het soms de eerste keer dat zij hun kind achterlaten in een nieuwe omgeving. Zowel de ouders als het kind moeten vertrouwen krijgen in de omgeving en in de leiding. Bovendien moet het kind wennen aan het feit dat zijn moeder of vader hem altijd weer komt ophalen. Om zowel ouders als kind hierin goed te kunnen begeleiden heeft Kinderdagverblijf De Speelhoeve een gewenningsperiode. De ouders wordt de gelegenheid

geboden om tijdens de eerste drie dagdelen een uur na het brengen van het kind aanwezig te zijn, zodat zij een indruk op kunnen doen van de werkwijze in het kinderdagverblijf. Belangrijk tijdens de gewenningsperiode is het zwaairitueel, waarbij de ouder duidelijk afscheid neemt van het kind en naar hem zwaait. Het zwaairitueel blijft altijd belangrijk net als het op tijd weer aanwezig zijn.

11.1 Moeilijkheden rond afscheid nemen

Moeilijkheden rond afscheid nemen en niet naar het kinderdagverblijf willen, blijft overigens niet beperkt tot de wenperiode. Het kind kan zich opeens verzetten na een periode waarin het graag ging. Deze reactie hoeft niet te duiden op een terugval. Het kind kan bang zijn geworden voor een ander kind, of een "onzichtbare" ruzie hebben. Het kan ook een stap vooruit betekenen: het kind wordt zich bewuster van zichzelf en het onderscheid tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers. Het bewuster worden van zichzelf gaat vaak samen met een groot gevoel van afhankelijkheid en verlangen om dichtbij de ouder te zijn. Het afscheid nemen en/of het gevoel achtergelaten te worden wordt scherper en het kind protesteert of wordt bang. Door in te gaan op de gevoelens van het kind en samen te werken met de ouders trachten de pedagogisch medewerkers het vertrouwen van het kind opnieuw te winnen en zijn angst weg te nemen.

12. Brengen en halen

Het kinderdagverblijf is geopend van 7.15 uur tot 18.15 uur. De kinderen kunnen worden gebracht tussen 7.15 uur en 8.45 uur of van 12:30 uur tot 13:00 uur. Mochten de kinderen later worden gebracht, dan dienen de ouders de pedagogisch medewerkers hiervan telefonisch op de hoogte te brengen, zodat de dagelijkse activiteiten hierdoor niet in het geding komen. De kinderen kunnen weer worden opgehaald vanaf 12:30 uur tot 13:00 of van 16:45 uur tot 18.15 uur. Wanneer het kind wordt opgehaald door iemand anders dan de ouders, dan dienen de pedagogisch medewerkers hier vooraf van in kennis te zijn gesteld.

Tijdens het brengen en halen is er gelegenheid om kort met de pedagogisch medewerkers te bespreken hoe het met het kind gaat (zowel thuis als op het kinderdagverblijf). Voor uitgebreide informatie over het kind, het bespreken van problemen of opvoedingsvragen wordt, voor de privacy, geadviseerd om een afspraak met de desbetreffende pedagogisch medewerker te maken.

13. Ziekte

Bij ziekte van het kind gelden bepaalde regels. De ouders ontvangen tijdens het intakegesprek een brochure over "Wat te doen bij ziekte". Hierin wordt, voor de meest voorkomende ziektes, bepaald wat te doen als uw kind ziek is.

Als het kind ziek is dient het kinderdagverblijf hiervan zo snel mogelijk op de hoogte te worden gebracht. Voor mogelijk besmettingsgevaar moet ook de aard van de ziekte worden doorgegeven. Bij het constateren van een besmettelijke ziekte wordt ouders verzocht het kind thuis te houden, totdat het besmettingsgevaar is geweken. Speelgoed waar het kind mee in aanraking is gekomen wordt grondig schoongemaakt. Bij het ziek worden op het kinderdagverblijf, worden de ouders opgebeld met het verzoek het zieke kind zo snel mogelijk op te komen halen, bij geen gehoor wordt het noodadres gebeld. Bij een ongeval worden allereerst de ouders (bij geen gehoor het noodadres) en huisarts of ambulance gebeld. Het kinderdagverblijf heeft zelf ook een eigen huisarts (dhr. Th. Bakker, huisartsenpraktijk It Noard).

Wanneer het kind medicijnen toegediend moet krijgen op het kinderdagverblijf, dient hiervoor een "overeenkomst gebruik geneesmiddelen" (conform het medicijnprotocol) ondertekend te worden.

Bij ziekte van (één van) de pedagogisch medewerkers, zal een invalkracht ingeschakeld worden. De opvang van het kind blijft hierdoor gewaarborgd.

Allergieën

Ouders wordt verzocht eventuele allergieën van het kind door te geven aan de leiding, zodat er rekening gehouden kan worden met wat het kind wel of niet mag eten en drinken of waar het wel of niet mee kan spelen. Meestal zal dit ter sprake komen tijdens het intakegesprek.

Hoofdluis

Bij het constateren van hoofdluis krijgen de ouders schriftelijk informatie over de behandeling. Het hoofdluis gevoelige speelgoed wordt dan grondig gereinigd. Het kind met hoofdluis mag in principe niet naar het kinderdagverblijf mits het haar met een daarvoor bestemde luizenkam grondig is gekamd, zodat de meeste luizen en/of neten verwijderd zijn.

14.Observatiemethode

14.1 Mentorschap

Elk kind heeft vanaf januari 2018 een eigen mentor. Dit is 1 van de vaste pedagogisch medewerker die werkzaam is op de groep van uw kind. Zij volgt uw kind heel specifiek en is aanspreekpunt voor u als ouder. U kunt de mentor van uw kind altijd aanspreken als zij aanwezig is of een afspraak maken voor overleg. Op de groep is een verdeling gemaakt welke mentor welke kindjes heeft. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die zij met u maakt. Zoals bv de slaapgewoontes en wat uw kind wel of niet mag eten. Omdat we het belangrijk vinden dat er een goed band ontstaat tussen de mentor ,de ouder en het kind zullen we de wisseling van mentor tot een minimum proberen te beperken. De mentor zal de ontwikkeling /observaties van uw kind(uiteraard met de mede collega`s) goed volgen en bespreken.

14.2 Observatie

Door middel van "Participerende Observatie", waarbij de pedagogisch medewerker meedoet en meespeelt met het kind dat ze observeert, wordt bekeken of het kind zich op het juiste niveau ontwikkelt. Indien vermoed wordt dat het kind zich onder of boven het gemiddelde niveau ontwikkelt wordt er meer gestructureerd geobserveerd, door middel van extra individuele aandacht van één van de pedagogisch medewerkers. De objectieve observatie gegevens worden schriftelijk vastgelegd door middel van de observatiemethode "Dit kan ik al".

Dit kan ik al' is een observatieprogramma voor de voorschoolse opvang. Het uitgangspunt van dit programma is dat iedere peuter de ruimte krijgt zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen in een omgeving waar de voorschoolse opvang geen pré-kleuterklas is, maar een instantie waar kinderen onbevangen en spelenderwijs mogen wennen aan en leren van andere kinderen en volwassenen.

'Dit kan ik al' bestaat uit een observatielijst met handleiding en een overgangsrapportage naar de basisschool en voldoet aan de randvoorwaarden die de overheid heeft gesteld aan programma's ten behoeve van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en is goed te integreren in het pedagogisch beleid zoals gesteld door de Wet kinderopvang (2005).

De observatie wordt op drie momenten vastgelegd: bij 2 jarige leeftijd, 2 jaar en 10 maanden en bij een leeftijd van 3 jaar en 10 maanden.

Tweemaal per jaar krijgen alle ouders de gelegenheid om een 15 minutengesprek aan te vragen. Tijdens het gesprek kunnen de observatielijsten worden besproken.

14.3 Signaleren

Onze observatielijsten worden ingevuld door de pedagogisch medewerker die het kind gedurende de meeste momenten verzorgd. Samen met andere pedagogisch medewerkers worden deze ingevulde lijsten besproken. Wij proberen hierdoor een zo goed, en zo breed, mogelijk beeld van een kind te krijgen. Daarnaast worden tijdens de teamvergaderingen, de ontwikkelingen van diverse kinderen besproken. Iedereen van het team wordt op de hoogte gebracht van kind ontwikkelingen die extra in de gaten moeten worden gehouden.

De Speelhoeve heeft een signaleringsfunctie. Dit wil zeggen dat van de pedagogisch medewerkers verwacht wordt dat zij eventuele ontwikkelingsachterstanden of andere zorgen over de ontwikkeling kunnen signaleren. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van een observatiesysteem waarin de grote ontwikkel-lijnen worden gevolgd. De pedagogisch medewerker observeert ieder kind ieder half jaar en houdt haar bevindingen bij.

Indien er bij de pedagogisch medewerker zorgen zijn t.a.v. de ontwikkeling van een kind wordt dit door de pedagogisch medewerker zo breed en objectief mogelijk in kaart gebracht. Zij kan bijvoorbeeld verschillende situaties creëren om de aard en de functie van het gedrag te duiden. De pedagogisch medewerker bekijkt tegelijk ook in hoeverre de situatie op de speelzaal aan de noodzakelijke voorwaarden voor een kind om zich veilig te voelen, zoals omschreven in het

eerste basisdoel, is voldaan. De zorgen worden vanzelfsprekend ook met ouders besproken. Van een pedagogisch medewerker van de Speelhoeve mag verwacht worden dat zij ouders niet onterecht ongerust maakt. Zij zal haar bevindingen eerst toetsen bij haar directe collega en zonodig met de hoofdleidster van de Speelhoeve.

De pedagogisch medewerker zal ouders die met zorgen over hun kind bij haar komen niet onterecht geruststellen uit angst om hen te kwetsen maar zorgvuldig met hen meedenken. De pedagogisch medewerkers zijn niet opgeleid en gekwalificeerd om diagnoses te stellen. Zij beperken zich tot de feitelijke waarneming opgedaan tijdens de omgang met het kind en bespreekt haarzorgen met ouders. Ouders maken daarna de keuze of zij met de bevindingen van de pedagogisch medewerker hulp willen zoeken.

De pedagogisch medewerker kan ouders op grond van de sociale kaart advies geven waar zij passende en deskundige hulp kunnen vinden.

14.4 Scholing personeel

Aangezien wij met enorm veel passie en enthousiasme met de kinderen werken en wij ook veel aandacht besteden aan hun persoonlijke ontwikkeling, staat geschoold personeel bij ons hoog in het vaandel. Wij geven de kinderen op die manier een zo optimaal mogelijke basis mee.

Ook volgen wij ook allemaal individueel BHV en (Kinder)EHBO cursussen. Binnen ons kinderdagverblijf is een medewerker die gespecialiseerd is in het geven van opleidingen in gebarentaal ("Zeg het met je handjes"). Ook het team is hiervoor opgeleid en de gebarentaal wordt ook actief toegepast binnen het kinderdagverblijf en zorgt voor een variatie van kennis! Deze veelzijdigheid aan kennis zetten wij dan ook elke dag in, om de kinderen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden.

15. Inrichting ruimtes

Kinderen hebben ruimte nodig om te spelen, zich uit te leven en te bewegen, maar ook om zich terug te trekken, tot rust te komen en zich te concentreren. De ruimtes en buitenspelmogelijkheden van de Speelhoeve zijn hierop afgestemd en aangepast. Op de Speelhoeve zijn er twee stamgroepen (De Rups en de Vlinder) waarbij de ruimte is onderverdeeld in groepsruimte waar de kinderen spelen, een tweetal slaapkamers met voldoende slaapmogelijkheden (ieder kind heeft een eigen bedje), een aparte sanitaire ruimte en een zeer ruime buitenspeelruimte aan de voorzijde en aan de achterzijde met aangrenzend een ontdekkingstuin.

In de sanitaire ruimtes hier bevinden zich de kleine toiletten voor kinderen die onder begeleiding naar het toilet kunnen.

Met onze inrichting en kleurstelling van de ruimtes is de Speelhoeve een plek waar kinderen

zich thuis voelen. De Speelhoeve werkt met een vaste stam groep waar het kind geplaatst wordt (De Rups en De Vlinder). Deze twee groepen worden wel eens samengevoegd in vakantieperiodes of rustige dagen of bieden activiteiten samen aan.

16. Communicatie

Wij vinden een goed contact tussen de ouders/verzorgers heel belangrijk. Een goed contact is belangrijk op een goede afstemming te maken over alles wat met uw kind te maken heeft. Daarom streven wij ernaar om de situatie thuis en op de Speelhoeve op

elkaar af te stemmen.

16.1 Communicatie naar ouders

De contacten vinden op een aantal manieren plaats;

- Persoonlijk via de mentor van uw kind, mocht de mentor niet aanwezig zijn mag u ten aller tijde overleggen met desbetreffende collega. Belangrijke overlegmomenten zullen wel via de mentor verlopen.
- Bij het brengen en halen (mondeling)
- Voor de kinderen tot 12 maanden worden de voedingen en slaaptijden bijgehouden in een schriftje, deze krijgt u weer mee als u uw kind komt ophalen. Wij zien graag dat ouders ook tijden en schema's hierin noteren.
- Naast de mondelinge overdracht zal er middels (nieuws) brieven/mail informatie aan ouders worden doorgegeven.
- Oudergesprekken.

Gesprekken zijn altijd mogelijk op verzoek van ouders en /of de mentor van het kind. Hiervoor zal in overleg een afspraak gemaakt worden. Mocht er na aanleiding van een observatie of signalering van opvallend gedrag een gesprek nodig zijn dan zullen we in overleg met u een afspraak inplannen.

16.2 Teamvergadering.

Teamvergaderingen worden elke 6 weken gehouden in de avonduren. Bij de teamvergaderingen zijn alle pm-ers aanwezig. In een teamvergadering komen inhoudelijke en organisatorische zaken aan de orde die de Speelhoeve aangaan. Eén keer per jaar wordt het pedagogisch beleidsplan, andere beleidsplannen protocollen en werkinstructies in zijn geheel besproken. Ook zal er door een casus in de vergadering regelmatig aandacht worden geschonken aan de diverse onderwerpen uit het pedagogisch beleidsplan. Door intervisie zullen situaties besproken worden die door meerdere opinies verduidelijkt kunnen worden en een leerdoel kunnen zijn. Signaleren is een terugkerend onderdeel in de teamvergadering hierin worden vraagstukken die aandacht wensen wat betreft het signaleren besproken. We leren immers van elkaar en geven elkaar tips en adviezen hierin.

16.3 Oudercommissie

Op de Speelhoeve is een oudercommissie actief. Een oudercommissie houdt zich bezig met een diversiteit aan taken, die kunnen variëren van inhoudelijk meedenken over het beleid, meedenken over dagelijkse zaken, advies bij prijsaanpassingen tot uitvoering van uitjes en activiteiten. De oudercommissie houdt zich niet bezig met de individuele kinderen maar met het totaalbeleid van de Speelhoeve. De stem van de oudercommissie is van belang om de ontwikkeling in de kinderopvang goed vorm te geven. Dit is geregeld in het reglement oudercommissie.